

*Sammenhængen mellem den sociale baggrund og den enkelte unges videre uddannelse*

Forskningsmæssigt dækkes ovenstående spørgsmål af den forskning, der beskæftiger sig med »den sociale arv«. Det er i både dansk og international forskning veldokumenteret, at der er en stærk sammenhæng mellem en persons sociale baggrund og f.eks. hvilken uddannelse, som pågældende gennemfører.

For at få mere viden på disse områder er der igangsat et forskningsprogram om social arv på initiativ af Regeringsudvalget om Social Arv. Udvalget blev nedsat under den tidligere regering, men støttet af den nuværende regering. Som grundlag for dette forskningsprogram blev nedsat »Ekspertgruppen om social arv«, som udarbejdede rapporten »Social arv – en oversigt over

foreliggende forskningsbaseret viden«, Socialforskningsinstituttet 99:9. Denne bog og en række tilknyttede arbejdsrapporter, der kan findes på Socialforskningsinstituttets hjemmeside, er en glimrende kilde til at belyse »social arv«. I dette materiale kan også findes arbejde, der belyser effekten af andre forældrekarakteristika end uddannelse.

I forhold til »social arv« med en specifik uddannelsesvinkel kan i øvrigt henvises til Erik Jørgen Hansen (1995): En generation blev voksen og Socialforskningsinstituttet 95:8 eller AKF nyt 2002:2, der har uddannelse og social arv som tema.

Det Økonomiske Råd har også beskæftiget sig med problemstillingen. Der kan f.eks. henvises til nedenstående tabel, der stammer fra Visionsrapporten – efterår 2001, kapitel 2.

**Tabel II.19 Sandsynlighed for, at et barn får et givet uddannelsesniveau, fordelt på forældrenes uddannelsesniveau**

	Barnets uddannelsesniveau					
	Ufaglært	Faglært	KVU	MVU	LVU	I alt
	-----Pct.-----					
Populationsandel	32,3	41,7	8,3	11,3	6,4	100
Ufaglært	40,4	42,8	6,6	7,3	2,9	100
Faglært	27,0	46,8	9,0	11,9	5,3	100
KVU	22,1	37,2	12,0	18,9	9,9	100
MVU	19,7	23,9	12,7	24,6	19,2	100
LVU	18,2	13,3	8,1	23,7	36,7	100

Anm.: Barnet er 35-39 år i 1999. Blandt forældrenes uddannelsesniveau er valgt niveauet for den længste gennemførte uddannelse i 1980. KVU, MVU og LVU betyder henholdsvis kort, mellem- og lang videregående uddannelse. Populationsandelen er andelen af børn i populationen, der opnår et givet uddannelsesniveau.

Kilde: Egne beregninger på grundlag af registerdata, 1980 og 1995-99, jf. boks II.2.

Disse resultater er i overensstemmelse med de lidt ældre fra »En generation bliver voksen«. Begge analyser viser en sammenhæng mellem forældrenes uddannelsesniveau og så den uddannelse, som barnet får. Ovenstående viser, at sandsynligheden for at få en lang videregående uddannelse stiger med forældrenes uddannelse. Er forældrene ufaglærte forventes kun 3 pct. at få en lang videregående uddannelse, mens tallet er mere end 10 gange så højt for de børn, som har forældre, der selv har en lang videregående uddannelse (37 pct.).

*Betydningen af det faglige niveau*

Nedenfor nævnes to undersøgelser, der begge viser, at det faglige niveau på lavere niveauer i

uddannelsessystemet (hhv. folkeskolen og gymnasiet) har betydning for personers videre uddannelseshistorik.

Som opfølgning på evalueringen af folkeskolens afgangsprøver har Evalueringsinstituttet for nylig gennemført en undersøgelse af betydningen af folkeskolekarakterer for elevernes videre uddannelseshistorik. Undersøgelsen kan hentes på Evalueringsinstituttets hjemmeside på adressen: [http://www.eva.dk/publika/and-rapp/Karakteranalyse\\_endelig%20rapport.pdf](http://www.eva.dk/publika/and-rapp/Karakteranalyse_endelig%20rapport.pdf)

Det konkluderes bl.a. i undersøgelsen – at karaktergennemsnittet fra Folkeskolens afgangsprøve i denne analyse er klart den stærkeste faktor i forhold til at kunne forudsige, hvilket uddannelsesniveau den enkelte elev